

קו: שני דיני פרק שלשה עשר כתובות

עין משפט
נר מצוה

בז א"ר מ"י פ"ד מהלכות
שקלים הלכה א'
בז ב"ר מ"י ע"ש הלכה ט'
ב"ר:

מוסף רש"י

לב בית דין. א"ר הכהן
(מחנות טו). וכל מדי
לדבר נטמן ביד לב
נפשות א"ר. העולה
עולה ראשונה. דמתי
נבי סדר המערכה ובער
עליה סתם. ע"ש בנדר
בנדר ועוד עליה עולה.
ה' יעיר דרש. ששה
היא ראשונה שלא היא
הקטר קודם לתמיד של
שחר (ב"ר ו). העולה
תמיד העולה העולה
ראשונה לכל הקרנות
(מחנות טו). מלח סתם
ועוד עליה עולה אלא
העולה. ה' קאמר ועוד
עליה מדי העולה השנייה
המחירה תולה לכל העולות
והיו עולות תמיד ופסח
קדשות. דקדקן תמיד פסח
כרש"י (פסחים נח). ובע"ז
בבב"ב (נב). א"ר ד"ר לזכור
בנפלה אלא שקדקק
עליה עולה ופסח. נכתב
ועוד עליה (וי"א נד).
לקדקק המזבח. כשהמזבח
טל לקדקק מלכות נפסח
בכסס לעולה וקדקק
א"ר. ולכן ק"ר היינו
בנפלה. מלחם שמכיל לו
תולדות לאחר פסחה. וה' י
אמר. נפ"ק דשע"ת
(יב: ע"ש) ק"ר כנפ"ק שח
לחם (מחנות צ. מב"י).

הוספות ר"ד

אליהו וזא: מן החם
מותר שירי הלשכה מה
היו עושין בהן לוקחים
בהן יינוט שגמים ושלחות
והשכר להקדש דברי
ר' ישמעאל ר' עקיבא
אומר אין משתכרין בשל
הקדש ולא בשל עניים
בשל הקדש אין עניות
בפסוק עשירות בשל
עניים דלמא מיתרבי עניא
ולכא למיחבא ליה: חנן
אומר ובר' והלכתא כהנן
כדאמרין לקדקק דרוקא
כשתבאו לבית מכותה
או לא תגבה בלא
שבועה אבל כשתבועת
מוותה ירבינו לה בלא
שבועה איחור רב אמר

ובי גבו והותירו מאי הוי. אכל אהק דלעיל לא פריך בית גרמו
וזית אנטינן דככל הנהו היו בית ישראל מקדישין אותן לזכר
קך כמו לזכר קדושת שכל אותן דברים רגילות הן והיינו דקמתי
דנפין מתרומת הלשכה עממה ולא קמתי מותר היינו משום דלא מחמת
לב ב"ד מישתרו אלא מחמת ישראל
אכל להק מירוצא פריך דמסיק היכא
דלא הותירו אסורי וסיכא דהותירו שרי
פריך מאי שנה דהא פשיטא שלא לדעת
כן מקדישין כיון דלא שרית ליה כי לא
הותירו ומשני לב ב"ד מתנה עליהן
והן מקדישין לדעת ב"ד: **תנא** רבי
רבי ישמעאל ב"ר שרת באין מתרומת
הלשכה. ה' מתרומת הלשכה היינו
מותר תרומת הלשכה כדמוכח במתני'
דפליג אר"ע דקמתי מותר תרומת
לכל שרת וא"ר כי פריך הש"ס ואימא
שיריים גופייהו והיינו משום דמתי
שאר ולישני דהא שחר הכסף היינו
מותר תרומת י"ל דנמילתא דפסיקא
ליה בעי לאוקמי קרא דהיינו שיריים
דכלל שנה איתנהו אכל במותר דלא
פסיקא ליה לא יתחא ליה לאוקמי
לקרא: **כדאמר** רבא העולה
עולה ראשונה. תימה אמאי איתערך
האי דרשא דרנא פסוק ליה מהיכא
דמפקא דמותרין דנכסין בפרק כל
התדיר (דף פט. וס) דקמתי כל התדיר
מחזירו קודם לחזרו התמידים קודמין
למוספין כי וקא בעי בנגמר מ"ל
ומתמה מנא לן דקמתי טעמא מלנד
ועולת הכנף אחר לעולת התמיד וכ"מ
דהם איתערך היכא דליכא אלא חד
דלשמעין קרא דעקירין לגמרי
מוספין מקמי תמידין לא היא דמהתם
נפקא לן ב"מ דמ"מ דישא דכל התדיר
תדיר קודם דמפיק התם מכאלה
תעשו שיהיו כל עשיות שוות ואי כי
האי גוונא מיייר מהתם לא נפקא לן
ועוד מסביר רישא דכל התדיר
מחזירו קודם לחזרו מיתניא דומיא
דנבא שאחריה דקמתי כל המקודש
מחזירו קודם לחזרו דס עמלאת קודם
לדס עולה מפני שהוא מלנד כי וכל
הן בקדמה ממך מיייר ואל גמי לויכא
לתרזי דאי מהתם דמלנד עולת
הכנף הוי אמילא דווקא עולה דקדמה
למוספין משום דתדירא ומוספין לא
התדיר אלא תמידין לעולת דנדה דהויא
ליה גמי תדירא לעולת אימא לך לא
תקדוש להכי איתערך קרא דהעולה
עולה ראשונה דנמנחות פרק התכלת
(דף מט. וס) מיייר לקרא דרנא
בעא מיייר רב חייא בר אבא מרב
חסדא לזכר שאין להם תמידין ומוספין
אי זה מהם קודם כי ומסיק אמר ליה
תנינו התמידין אין מעבדין את
המוספין ולא המוספין את התמידים
ה"ד אילמא דלית ליה ולקדש והתניא

כלי שרש. שמשמין בהן כמזבח המזבח שהוא בנין של אצנים:
וכללום. לחזק את דרך הכניסה וימי יהושע. ופסוק זה בדברי הימים:
שנבו. לזכר דרך הכניסה והותירו שאין לזכרין לכולו עושין מן המותר
כלי שרש: מאי הוי. הא לא לקדושת קרבן נבו: כסף שיש לו
שיריים. כסף הקופות שהוא נמסר
מן הלשכה ושיריים נשארין בלשכה:
זה תרומת הלשכה. כסף שבקופות:
ואימא שיריים גופייהו. משיריים
הנותרים בלשכה כלי שרת באין ולא
מן התרומה עממה: **העולה עולה**
ראשונה. מנין שלא יהא דבר קודם
על המערכה לתמיד של שחר מ"ל
ועוד עליה העולה והיינו דה"ס מאי
תלמודא ואמר רבא העולה משמע
העולה האמורה ראשון בסדרי קרנות
והיא עולה הנקרא שנה"י ותלמודא להס
זה האשכח כי ור"ל יתירא קא דרש.
וה"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר
שאר: **מוצה הוסב**. כלי הוא ולא בנין
שאינו מחובר לאלמנה ויכולין לעטלו
לפיק דיון כלי: ולבונה. פליגי בה בשם
הפנים: מותר נפסח. פליגי בה בשם
מנחות בפרק שמי מדות (דף י). רבי
חייא ב"ר יוסף אמר בירורי מדות
שהמפקקין סלמות שקבלו מעות
הקדש לספק סלמות כל ימות השנה
מודדין להקדש כמדה מזוילת טפופה
ולא מחוקה והמקריבין מוחק המדה
והס מותר נפסח ומכירים אותן ור'
יוחנן אמר כמותה ששני המקבל עליו
לספק (כל ימות השנה להקדש) סלמות
מאדנע שאין כסלע ועמדו משלש
שנתיקרו מספק מאדנע והמקבל
לספק משלש והולכו ועמדו מ"מ מספק
ד' וזו היא ששני מותר נפסח לקין
המוצה: **מוצה העולה**. שהוא בנין
בא מקדש דרך הכניסה: **מוץ לתומם**
העזרה. כגון עזרת נשים והחיל ותומת
העזר ומגדלותיה בלחם משיריים
הנותרים בלשכה כשתרומה בקופות:
סנאי היא. דליכא למאן דלמר כלי
שרת מתרומת הלשכה בלחם: **מוסר**
פרומם. השאר בקופות ב"מ כיון
שמכאן ואילך אין לוקחין קרנות דכ"ס
אלא מתרומה חדשה דלמארינן ב"ר
(דף י). קרנות כזור הבאין בלחם
בניסן מזה להביא מן החדש: **אִישׁוּ**
לבים קדשי קדשים. משפין כהם
הרפא והתלוי: **מוסר**. ריוח
פירות. ולקמן מפרש מאי יהיו: **לקין**
המוצה. כשהוא בטל מגדלים ועדנות
לוקחין עולות ומקריבין שחר למוצה
ועזרות לכהנים: וזה וזה. ר' עקיבא
ור' חנינא: לא היו מודין. שיהא שם
מותר בפירות: והשכר מקילין בהן.
והקין לכלי שרת דקדאמר רבי
ישמעאל: מאי זה וזה לא היו מודים.
מאי פירושא דלא היו מודים דתנן
דפליג ר"ע אדרבי ישמעאל ולא הוה לו שיהו משתכרין בשל הקדש:
פוסקין

והי תמידין ומוספין דהיו פשיטא שחזיר קודם אלא דמפסין דהיו ותמידין דלמחר אלא אקדימה דעולה למוספין מייית לה ומימה דרש
המשנה הוי ליה לאחיו דקמתי כהדא מלנד עולת הכנף ובההיא דשיליה הגחל קמא (ב"ר דף קא. וס) קשה יותר דקמתי הביא אשמו עד שלא
הביא גזילו לא יא ומפרש בגמ' מלנד איל הכפורים מכלל דכסף קדים ופריך אלא מעשה מלנד עולת הכנף ה"י דמוספין ברישא והא תניא מנין
שלא יהא דבר כי ואמר רבא העולה עולה ראשונה והשתא הוי ליה לאחיו תחתי דכל התדיר דלדבריה מדכתי' מלנד מכלל דעולה קדמה ונרא'
לפני דודאי מדכתי' העולה עולה ראשונה והשתא אלא גבי עשיות ליכא למידק דמוספין קדמי כיון דמתי עולה ברישא והדר עשיות דדס
את אלה התם עשוי דדס נינהו והשתא ב"ר לא הוי מ"ל לאחיו תחתי דכל התדיר דודאי גבי איל הכפורים משמע לשון מלנד דכסף קדים כיון
דהוא תבוי תחלה כפרשה והדר כתיב איל הכפורים אלא גבי עשיות ליכא למידק דמוספין קדמי כיון דמתי עולה ברישא והדר עשיות דדס
דמוספין אלא הקטרה דמוספין כתיב ברישא להכי פריך שפיר מההוא דרנא ומייה כשהוא דנמנחות ודאי הוי מ"ל לאחיו היכא דכל התדיר:
ששמו

מסורת הש"ס

(א) ופסוקים יא. מנחות
ע"א: (ב) פסחים נח: יומא
לר. ב"ר קא. מנחות מט.
תמיד נח: (ג) ב"ר נח. וסוס
ק"א. (ד) ו"ר מ"י קדשין
נח: (ה) מ"ר. (ו) ק"ל
פ"ד ר"ב. (ז) מנחות יא.
שקלים פ"ד ר"ב.
(ח) שבת קכ: וסוס פס:
מנחות פט. תמיד נח: (ט).
(י) ו"ר ק"א. (י) ו"ר
מ"ר: (י) ו"ר. (כ) מנחות
נח: (כ) ג"ר א"ר.

תורה אור השלם

1. ובכלותם הביאו לפני
המזבח ויהודק את שר
הכסף ויעשרו כלים
לכ"ב י" שרת
והעלות וכפות וכלי ודב
וקפף ויהיו מעלים עלות
בבית י" המיד כל ימי
יהודק:

דברי חזקוני ב"ר י'
2. אך לא יעשה בית י'
ספות כסף מנחות
מקדשות ויצטרף כל כלי
ודב וכלי כסף כן הכסף
המזבח בית י': כי לעשי
המזבח יתגדלו ויחזקו בו
את בית י':

מלכים ב' י"ב י'
3. ותאש על המזבח
וחקד בו לא תבנה ובער
עליה הבקר עצים בבקר
בבקר ועוד עליה העולה
והקטיר עליה חלבי
השלמים: ויקרא ו' ה'

גליון הש"ס

נפ' מותר תרומה לקין
המזבח. אם לא היה מותר
היו עושין דנדה שלא יהיה
המזבח בטלה. רש"י יומא
פ"ג דנדרות:

הגהות הגר"א

[א] נפ' ונלונה וכל.
מלת ונלונה ע"ש ואלו
ממלת וכל מוקדשין ונ"כ
וכל כ"ה מושלם דשקלים
(פ"ד ר"ג):

